

LEERLIJNONTWIKKELING JURIDISCHE FUNCTIE

Gemeente Enschede
2020

LEERLIJNEN ↑

Inleiding

Historie

De juridische kwaliteit is een belangrijk aspect bij de gemeentelijke besluitvorming. De gemeente Enschede heeft deze ambitie vertaald in het begrotingsprogramma Samenleving en bestuur en de agenda Goed bestuur. Randvoorwaardelijk voor juridische kwaliteit is een stevige en goed gepositioneerde juridische functie, voorzien van professionele gemeentjuristen.

Het Platform juridische functie heeft in december 2019 o.a. besloten te investeren in opleidingsstrategie en leerlijnontwikkeling. Er is een beleidsmatige koppeling gelegd met P&O. Er is daarom een werkgroep samengesteld bestaande uit juristen o.l.v. de strategisch adviseur CS en de P&O-adviseur.

Deze werkgroep heeft door het houden van brainstormen voor 5 rollen leerlijnen ontwikkeld; De basis voor een vraaggericht opleidingsaanbod.

Leerlijn

Een leerlijn is een overzicht van opleidingen en andere ontwikkelactiviteiten die een medewerker volgt om zich zowel qua kennis en als vaardigheden verder te professionaliseren en te ontwikkelen in de functie. Het belangrijkste doel hiervan is het verbeteren van de prestaties, zodat het bestuur zo goed mogelijk wordt gefaciliteerd. Bij de leerlijn wordt uitgegaan van het 70-20-10-principe, waarbij 70% wordt geleerd door te werken, 20% wordt geleerd via coaching en feedback en 10% via formele trainingen en cursussen. Dit principe is geen vast gegeven, maar meer een richtlijn.

Zowel voor de medewerker als voor de leidinggevende is de leerlijn hiermee een handvat om te kijken of er een opleidingsbehoefte is voor het up-to-date blijven of voor verdere ontwikkeling, kortom de basis voor een persoonlijk ontwikkelplan en het creëren van een vraag gestuurd opleidingsaanbod. Dat kan worden opgenomen in een jaarplan.

Borging

Jaarlijks zal in november de brede opleidingsbehoefte voor het volgende jaar worden geïnventariseerd voor de actualisatie van het jaarplan. De coördinatie van dit proces ligt bij de juridisch controller van CS. Op basis daarvan wordt, samen met de Enschedese school een vraaggericht opleidingsaanbod gemaakt. Deze input kan ook leiden tot aanpassing van de leerlijn.

Toelichting op de leerlijnen

Voor de volgende rollen binnen de juridische functie is een leerlijn opgesteld:

- Algemeen jurist
- Secretaris bezwaar & beroep
- Omgevingsrechtjurist
- Handhavingsjurist
- Privaatrechtjurist

Binnen de leerlijn wordt geen onderscheid gemaakt tussen een HBO- of een WO-jurist. Ook is er geen onderscheid tussen een junior, medior en senior. Het gaat er om dat een medewerker voor meer dan 50% bezig is met juridisch werk. Per rol wordt voor iedere medewerker hetzelfde gevraagd/vereist, maar de mate waarin een jurist zich in bepaalde aspecten kan ontwikkelen of al heeft ontwikkeld kan wel verschillen.

Er zijn binnen een leerlijn 3 niveaus te onderscheiden: de Basislijn, de kernlijn en de Verdiepingslijn. Schematisch weergegeven ziet dat er als volgt uit.

LEERLIJN	ONTWIKKELING	DEFINITIE
BASISLIJN	STARTER/ BEKWAAM	Deze lijn bestaat uit basiskennis voor juridische functies. De basis wordt gevormd door de cruciale kennis en vaardigheden die voor medewerkers met een juridische functie benodigd zijn om op een goede wijze invulling te geven aan zijn/haar rol. In de basislijn ontwikkelt de juridisch medewerker zich tot 'bekwaam' ¹ .
KERN	DESKUNDIG	Deze lijn vertegenwoordigt de stap van basiskennis en basisvaardigheden naar verdere bedrevenheid en kundigheid. In de vakbekwaamheidslijn ontwikkelt de juridisch medewerker zich tot 'deskundig'.
VERDIEPING	SPECIALIST - AMBASSADEUR	Deze lijn betreft de specialisatie in (voorgaande) kenniscomponenten ten behoeve van een verdere verdieping en specialisatie binnen het juridisch werkveld. De juridisch medewerker ontwikkelt zich in de verdiepingslijn tot 'specialist'. Als ambassadeur van deze kennis en is hij/zij vervolgens in staat om dit over te brengen op zijn/haar collega's.

Hierna volgen de uitgewerkte leerlijnen per rol:

¹ Hierbij zij opgemerkt dat HBO juristen meer praktisch zijn geschoold dan WO juristen. Dit kan invloed hebben op de leerlijn vaardigheden in de basis. Ook heeft bv de WO opleiding in Maastricht een grote praktische insteek door probleemgestuurd werken.

ALGEMEEN JURIST		
Basislijn: Ontwikkeling tot niveau van <u>bekwaam</u>		HOE
Vakkennis	- Basiskennis Privaatrecht (met name Aanbestedingsrecht, Arbeidsrecht, Burgerlijk Wetboek en Contractrecht) - Basiskennis Awb - Basiskennis Europees recht - Basiskennis Strafrecht - Basiskennis Gemeenterecht - Basiskennis actuele specifieke onderwerpen	Via HBO en WO opleiding Webinars aanbieders zoals CPO, Berghauser Pont Academy, OSR, SDU etc.
	- Basale kennis jurisprudentie en actualiteiten	Abonneren vaktijdschriften DIC en jurisprudentieoverleg
Organisatiekennis	- ICT / Word- Excel	Enschedeese school
	- 'Hoe werkt jouw gemeente?' (visie, missie, doelstellingen en strategie)	Enschedeese school
	- Bevoegdhedenverdeling binnen de gemeente / Raadsdelegatiebesluit / Organisatiebesluit en Mandaatbesluit	Enschedeese school: Hoe werkt de gemeente / Awb basis / https://intens.enschede.nl/#/serviceplein/serviceplein---tegels/rollen-taken-verantwoordelijkheden-en-bevoegdheden-interne-organisatie
	- Kennis van bestuurlijke routing	Inwerkprogramma en via https://intens.enschede.nl/#/serviceplein/serviceplein---tegels/bestuursvoorstel-schrijven

	-Enschede ontwikkelt / 4 V spel (organisatiewaarden)	Spel op te halen bij serviceplein
	-Kennis van planning & control / gemeentefinanciën	Cursus gemeentefinanciën via Enschedese school
Omgevingskennis	- 'Juridische' ketenpartners - Kennis burgerlijk procesrecht/bestuurlijk procesrecht - Eerste lijn verbinding (weten welke juridische collega's werkzaam zijn in de 1 ^e lijn en welke managers en opdrachtgevers verantwoordelijkheid dragen)	Lid worden van verschillende Intens groepen en deelnemer van het beleidsadviescafe (aanmelden bij Leo Boeding)
Rolvaardigheden	- Basisvaardigheid Integraal adviseren	Enschedese school
	- Basisvaardigheid gedragsbeïnvloeding en overtuigingskracht (schriftelijk en mondeling)	Twentse school
	- Basisvaardigheid Integraal samenwerken	Werken met samenleving: Wijkgericht werken – workshop Samenwerken in team: teamcoaching
	- Basisvaardigheid effectief-verbindend communiceren	Enschedese school/Duwtje

	- Mediation gesprekstechnieken	Enschedese school
	- Basisvaardigheid Klantgerichtheid / gastvrijheid	Learning on the job
	- Basisvaardigheid Onderhandelen	Twentse school
	- Eenvoudige verordeningen en regelgeving opstellen	VNG
	- Schrijfvaardigheid bestuursvoorstellen	Enschedese school
	- Assertiviteit / tegenspraak /grenzen aangeven /feedback geven	Coaching door collega's en leidinggevende
	- Analysevaardigheden	
	- Intervisie & Reflectie	Coaching door collega's en leidinggevende
	-presentatie (visueel en stemgebruik)	Twentse school
Organisatievaardigheden	- Politiek bestuurlijke sensitiviteit - Juridische sensitiviteit - Opdrachtgever/opdrachtnemer - Integriteit ('het moreel kompas van de gemeente vanuit de rechtsstaatgedachte')	Learning on the job/ casusoverleg Dilemmaspel / trainingen integriteit Enschedese school

Omgevingsvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Wensen/belangen van burgers en politiek - Omgevingsbewust - Interesse in lokale politiek 	<p>Stage bij beleidsafdeling en of CS</p> <p>Enschedeese school / bijwonen raadsvergaderingen of volgen via www.raad053.nl</p>
KERN: Ontwikkeling tot niveau van deskundig		
Vakkennis	<ul style="list-style-type: none"> - Diepgaande kennis Privaatrecht (Aanbestedingsrecht, Arbeidsrecht en Contractrecht en ondernemingsrecht (verbonden partijen incl. aandeelhouderschappen) - Diepgaande kennis Awb - Diepgaande kennis Gemeenterecht - Meer dan basale kennis Europees recht / Europese verordeningen en richtlijnen kennen - Meer dan basale kennis van jurisprudentie - Regelgevingstechniek / Verordeningen en beleidsregels toetsen - Openbare bekendmakingen - Kennis van de diverse gemeentelijke verordeningen - Kennis collegeprogramma/coalitieakkoord 	<p>Opleiding/modules uit opleiding gemeentejurist CPO</p>
Organisatiekennis	<ul style="list-style-type: none"> - Juridisch kennismanagement / Informatietechnologie / legal tech 	<p>DIC; delen kennis</p> <p>Samenwerking met IT en CIO office inzake bv datagedreven werken</p>

Omgevingskennis	<ul style="list-style-type: none"> - Omgang bezwarencommissie - Omgang met burgers/bedrijven - Omgang met ketenpartners - Omgang met college en raad - Kennis van stakeholders 	Inwerkprogramma / coaching door ervaren collega's
Rolvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Adviesvaardigheden - Overtuigingskracht - Integraal samenwerken - Effectief communiceren - Beleid, verordeningen en beschikkingen kunnen schrijven op hoger niveau - Zelfstandig de gemeente tegenover derden kunnen vertegenwoordigen - Presentatievaardigheden - Conflicthantering - Kostenefficiency - Interviewtechnieken en doorvragen - Analytisch vermogen en oordeelsvorming - Kans denken (vertaling wettelijke context naar praktijk) - Onderhandelingsvaardigheden - Helicopterview kunnen creëren - Ruimte in de regelgeving kennen en durven te benutten 	Enschedese school
Organisatievaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Opdrachtgever/opdrachtnemer - projectmatig werken 	Enschedese school Lidmaatschap Vereniging Projectmanagement Nederlandse Gemeenten
Omgevingsvaardigheden	- Mediationvaardigheden	Enschedese school
	- Krachtenveldanalyse kunnen maken	Vanuit de markt

	- Volgen en spelen met trends	Leergang strategisch adviseurs (LSA)
	- Wijkgericht werken	Enschedese school
Verdieping: Ontwikkeling tot niveau van <u>specialist</u> en/of <u>ambassadeur</u>		
Kennis	<ul style="list-style-type: none"> - Specialistische kennis op (voorgaand) kenniscomponenten - Specifieke kennis jurisprudentie op (voorgaand) kenniscomponenten - Uitvoering en implementatie van actualiteiten - Verdieping Awb/Subsidierecht/Gemw/Wob - Verdieping staatssteun/mededinging -Opstellen verordeningen en beleidsregels/wetgevingstechniek 	Cursussen uit de markt of een leergang
Vaardigheden	- Trainersvaardigheden	Enschedese school
	- Presentatievaardigheden	Enschedese school
	- Strategisch adviseren	Leergang strategisch adviseurs (Ton van Snellenberg)
	- Verdieping in onderhandelen	Vanuit de markt

	- Deep democracy	Leergang strategisch adviseurs
	- Mediation opleiding afronden	Vanuit de markt. Denk aan: Lime Tree, Merleijn, CvT
	- Effectief overtuigen	Vanuit de markt
	- Jurisprudentieoverleg organiseren / voorzitten	Zelf organiseren
	- Actualiteitsessies organiseren	Zelf organiseren
	- Actief in netwerken	VJK-VNG-SAXION-UT

SECRETARIS BEZWAAR & BEROEP²		
Basislijn: Ontwikkeling tot niveau van <u>bekwaam</u>		
Vakkennis	<ul style="list-style-type: none"> - Basiskennis Awb - Basiskennis Omgevingsrecht incl. wijzigingen Omgevingswet per 2022 - Basiskennis Handhavingsrecht - Basiskennis Gemeentewet - Basiskennis Ambtenarenrecht - Basiskennis Sociaal zekerheidsrecht (Wmo 2015, Jeugdwet) - Basiskennis Subsidierecht - Basiskennis Wob - Basiskennis Planschade - Basiskennis Participatiewet - Basale kennis Burgerlijk wetboek - Kennis van het procesrecht - Basiskennis bijzondere wetten - Basale kennis Europees en internationale invloeden op nationale wetgeving 	<p>Via HBO en WO opleiding Webinars aanbieders zoals CPO, Berghauser Pont Academy, OSR, SDU etc.</p>
	- Basale kennis AVG	Enschedeese school
	- Basale kennis gemeentefinanciën	Enschedeese school

² Deze leerlijn focust op de rol van secretaris bezwaar en beroep. In Enschede vervullen de secretarissen vaak ook de rol van juridisch adviseur. Qua leerlijn kan die collega dan putten uit de leerlijn secretaris en leerlijn algemeen jurist.

	- Basale kennis jurisprudentie en actualiteiten	Abonneren DIC en Jurisprudentieoverleg
Organisatiekennis	-ICT en legal tech	DIC; delen kennis Samenwerking met IT en CIO office inzake bv datagedreven werken
	- 'Hoe werkt jouw gemeente?' (visie, missie, doelstellingen en strategie)	Enschedese school/hoe werkt de gemeente
	- Bevoegdhedenverdeling binnen de gemeente Raadsdelegatiebesluit / Organisatiebesluit en Mandaatbesluit	Enschedese school / https://intens.enschede.nl/#/serviceplein/serviceplein---tegels/rollen-taken-verantwoordelijkheden-en-bevoegdheden-interne-organisatie
	- 'Hoe werken bestuursorganen en een bezwarencommissie?'	Enschedese school / Hoe werkt de gemeente
	- Kennis van bestuurlijke routing	Inwerkprogramma en via https://intens.enschede.nl/#/serviceplein/serviceplein---tegels/bestuursvoorstel-schrijven
- Weten welke wethouder welke portefeuille heeft	https://www.enschede.nl/bestuur Gesprekken met de bestuursadviseurs	

	- Verhoudingen politiek (kennis van de raad, college B&W, verkiezingen)	Enschedeese school / Hoe werkt de gemeente
	- Op de hoogte zijn van gemeentelijk beleid / beleid uit gemeentebegroting	www.koers053.nl
Omgevingskennis	- 'Juridische' ketenpartners - Kennis van relevante jaarverslagen (Klachtencommissaris, bezwaarcie, functionaris gegevensbescherming, juridisch controller, rekenkamercommissie etc)	Internetpublicaties / https://www.enschede.nl/bestuur/het-burger-jaarverslag-is-terug-van-weggeweest
	- Weet hebben van de rol van wijkraden. Bv inzake bestemmingsplannen.	Verordening erkende wijkorganen
	- Geografische kennis van de stad	Op pad gaan
	- Kennis procedure commissie bezwaarschriften/rechtbank en initiatieven zoals Buurtbemiddeling en de Overlegrechter	www.rechtspraak.nl en www.buurtbemiddelingenschede.nl

	- Gevoelige dossiers herkennen	Volgen (social) media en gesprekken met collega's
	- Kennis van stakeholders, belangengroepen,	Krachtenveldanalyse maken; cursus Enschedese school of via LSA
	- Kostenbewustzijn	Cursus gemeentefinanciën via Enschedese school / gesprekken met de controllers
Rolvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Basisvaardigheid Integraal adviseren - Basis Schrijfvaardigheid (direct duidelijk) - Basisvaardigheid Overtuigingskracht - Basisvaardigheid Integraal werken - Basisvaardigheid Effectief communiceren - Basisvaardigheid Plannen - Basisvaardigheid Mediationvaardigheden (LSD en OEN) - Basisvaardigheid Ambtelijk horen - Analysevaardigheden - Intervisie & Reflectie - Basisvaardigheid Onderhandelen 	Zie onder rolvaardigheden Algemeen jurist
	- Slecht nieuws gesprek	
	- Om kunnen gaan met agressie	Enschedese school

	<ul style="list-style-type: none"> - Onafhankelijkheid in advisering / Werken met twee petten 	Coaching on the job
Organisatievaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Politiek bestuurlijke sensitiviteit - Juridische sensitiviteit - Goede omgang met de bezwaarschriftencommissie - Integriteit ('het moreel kompas van de gemeente vanuit de rechtsstaatgedachte') - Weten hoe de hazen lopen - Kennis hebben van rollen, taken en verantwoordelijkheden (en het gesprek aangaan als je ziet dat dit niet lekker loopt) - Uitgangspunten van het mandaatbesluit uitdragen - Persoonlijk leiderschap 	<p>Enschedese school</p> <p>Learning on the job door o.a. casuoverleggen, coach, stage lopen bij andere afdelingen etc.</p>
Omgevingsvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Omgang en samenwerking bezwarencommissie en collega's - Omgang met burgers en bedrijven op responsieve en representatieve wijze - Weten wat gevoelige dossiers zijn door o.a. (social) media te volgen - Interesse in wat er speelt op politiek (lokaal) niveau - Weten wat er speelt in de stad (bij inwoners/bedrijven etc.) 	<p>Rolspelen op afdeling / intervisie</p> <p>Raadsvergaderingen bekijken en aanschuiven bij een portefeuillehoudersoverleg</p> <p>Social media, bezoek een wijkvergadering of een stadsdeelcommissie</p>
Vakbekwaamheidslijn: Ontwikkeling tot niveau van deskundig		
Vakkennis	<p>Algemene opmerking: Afhankelijk van het domein waarin je werkt komt er door leren tijdens het werken een zekere verdieping.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diepgaande kennis AWB - Diepgaande kennis Omgevingsrecht 	Modules externe opleiders. Eventueel vanuit O&R samen met JZ in company inkopen

	<ul style="list-style-type: none"> - Diepgaande kennis Handhavingsrecht - Diepgaande kennis Gemeentewet - Diepgaande kennis Ambtenarenrecht - Diepgaande kennis Sociaal zekerheidsrecht (Wmo 2015, Jeugdwet) - Diepgaande kennis Subsidierecht - Diepgaande kennis Wob - Diepgaande kennis Planschade - Diepgaande kennis Participatiewet - Diepgaande kennis van andere wetten - Meer dan basale kennis jurisprudentie 	
Organisatiekennis	<ul style="list-style-type: none"> - Juridisch kennismanagement - Kennis Omgevingswet en voorbereiding op inwerkingtreding per 1 januari 2022 binnen jouw gemeente 	<p>DIC/ CIO</p> <p>Via projectgroep voorbereiding Omgevingswet</p>
Omgevingskennis	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis Omgevingswet binnen jouw werkveld - Omgang met college en raad 	
Rolvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Schrijfvaardigheid - Overtuigingskracht - Integraal werken - Effectief communiceren - Plannen - Mediationvaardigheden - Ambtelijk horen - Onderhandelen - Een (groeps-)gesprek begeleiden 	<p>Enschedeese school we gaan kijken of we een combi training van meerdere vaardigheden in kunnen kopen</p>
Organisatievaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Opdrachtgever/opdrachtnemer - Projectleiderschap 	<p>Enschedeese school</p> <p>Lidmaatschap Vereniging Projectmanagement Nederlandse Gemeenten</p>
Omgevingsvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Strategisch Omgevingskennis 	

Verdiepingslijn: Ontwikkeling tot niveau van specialist en/of ambassadeur		
Kennis	<ul style="list-style-type: none"> - Specialistische kennis op (voorgaand) kenniscomponenten - Specifieke kennis jurisprudentie op (voorgaand) kenniscomponenten - Deep democracy 	<p>Modules bij externe partijen, eventueel in company</p> <p>Leergang strategisch adviseren via Enschedese school</p>
Vaardigheden	- Trainersvaardigheden	Enschedese school / Twentse school
	- Presentatievaardigheden	Enschedese school
	- Jurisprudentieoverleg voorzitten/organiseren	Leren van collega's
	- Actualiteiten sessies organiseren	Doen en leren
	- Actief in netwerken	(VNG/ VJK? Twente/onderwijs)
	- Opleiding tot mediator	Externe opleider, o.a. Lime Tree, Centrum voor conflicthantering, Merleijn

HANDHAVINGSJURIST		
Basislijn Ontwikkeling tot niveau van <u>bekwaam</u>		
Vakkennis	<ul style="list-style-type: none"> - Basiskennis Awb - Basiskennis Omgevingsrecht - Basiskennis Handhavingsrecht - Basiskennis Gemeenterecht - Basiskennis Bibob - Basiskennis APV - Basiskennis bijzondere wetten - Basale kennis jurisprudentie en actualiteiten 	<p>Vanuit HBO/WO vooropleiding/ webinars</p> <p>www.rechtspraak.nl/nieuwsbrieven/ vaktijdschriften via DIC</p>
Organisatiekennis	- ICT / Excel-Word	DIC; delen kennis Samenwerking met IT en CIO office en Enschedese school
	- Bevoegdhedenverdeling binnen de gemeente / mandaatbesluit/raadsdelegatiebesluit/organisatiebesluit	Enschedese school/hoe werkt de gemeente IntEns
	- 'Hoe werkt jouw gemeente?' (visie, missie, doelstellingen en strategie) / Enschede ontwikkelt	Enschedese school/hoe werkt de gemeente IntEns
	- Kennis van bestuurlijke routing	https://intens.enschede.nl/#/serviceplein/serviceplein---tegels/bestuursvoorstel-schrijven en www.raad053.nl
	-Kennis van de organisatie: stadsdeelmanagement, stadsdeelwethouders en wijkcoaches	
Omgevingskennis	- 'Juridische' ketenpartners	Internetpublicaties

	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis van procedures bij Rechtbank, Raad van State enz. - Kennis van het grondgebied van de gemeente - Kennis van het speelveld en dat het met de dag kan veranderen - Weten wie in een casus allemaal stakeholder kunnen zijn - Weten dat instituten bestaan (buurtbemiddeling etc.). <p>Je weet dat het er is, maar de procesmanagers doen er wel meer zaken mee aan de voorkant</p>	Op pad gaan / wijkdelen bezoeken
<p>Rolvaardigheden</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Basisvaardigheid Integraal adviseren - Praktische basisvaardigheid handhaving - Basis schrijfvaardigheid (direct duidelijk) - Basisvaardigheid overtuigingskracht - Basisvaardigheid integraal samenwerken ketenpartners - Basisvaardigheid effectief communiceren - Basisvaardigheid mediationvaardigheden - Analysevaardigheden - Intervisie & Reflectie - Goed kunnen lezen, luisteren en spreken <ul style="list-style-type: none"> • Lezen: wat staat er in de rapporten / in het bezwaar • Luisteren: wat vraagt de inwoner/rechter nu eigenlijk van mij? • Spreken: het juridisch advies kunnen uitwerken, problemen in begrijpelijke taal -Afstemmen en bewustzijn van je juridische taal, afstemmen op de ander (dit is een proces wat in de kern en verdieping verder kan worden ontwikkeld) -Alle aspecten van het dossier kunnen zien en erbij betrekken -Contact kunnen leggen met betrokkenen: mensen moeten het ook niet als een drempel zien om met jou zaken te bespreken -Lef tonen in dossiers -Strikt kunnen zijn waar nodig 	<p>Enschedese school</p> <p>intervisie</p>

	<p>Teampayer (werk goed samen met inspecteurs, politie, brandweer etc. voor een goed resultaat! Zonder rapport geen goede zaak)</p> <p>Af en toe op schouw gaan voor een goed beeld</p>	
Organisatievaardigheden	- Politiek bestuurlijke sensitiviteit	Enschedese school
	- Juridische sensitiviteit	
	- Integriteit ('het moreel kompas van de gemeente vanuit de rechtsstaatgedachte')	Enschedese school
	- Voor wie creëer je ruimte? Portefeuillehouder versus hele college	coaching door mentor op de afdeling
	- De eigen rol binnen de keten constructief weten te vervullen	coaching door mentor op de afdeling
	-Buiten het eigen domein kijken	
	-Beleidsontwikkelingen kennen en toepassen	
	-Krachtenveldanalyse kunnen maken	
Omgevingsvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Omgang met burgers/bedrijven - Omgang met ketenpartners - Omgang met college en raad - Omgang bezwarencommissie -Gevoel voor hoe de stad in elkaar steekt -Kennis van buurten en wijken (niet alleen uit eigen dossiers) kan helpen bij afweging maken -Weten wat er speelt, staat er wat in de krant? 	coaching door mentor op de afdeling/intervisie/stage lopen bij andere organisatie(onderdelen)

	<ul style="list-style-type: none"> -Netwerk/contacten met stakeholder kunnen onderhouden -Belangen herkennen <p>Bewust zijn creëren van de gevolgen die handhavingsbesluiten voor de omgeving kunnen hebben Niet alleen feitelijke zaken bekijken, maar ook denken in emotionele zaken</p>	
Vakbekwaamheidslijn: Ontwikkeling tot niveau van deskundig		
Vakkennis	<ul style="list-style-type: none"> - Diepgaande kennis Bestuursrecht - Diepgaande kennis Omgevingsrecht - Diepgaande kennis Handhavingsrecht - Diepgaande kennis Gemeenterecht - Gerelateerde vakkennis vanuit de Kwaliteitsverordening - Diepgaande kennis van jurisprudentie 	Modules extern inkopen
Organisatiekennis	<ul style="list-style-type: none"> - Juridisch kennismangement - Kennis Omgevingswet binnen jouw gemeente 	
Omgevingskennis	<ul style="list-style-type: none"> - Diepgaande kennis van procedures bij rechtbank en Raad van State 	
Rolvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Strategisch/integraal adviseren - Goed omgaan met tegengestelde belangen - Zelfstandig de gemeente vertegenwoordigen bij de (externe) bezwaarschriftencommissie of de rechtbank. - Presentatievaardigheden - Conflicthantering - Afstemmen en verbinden (beïnvloeden) - Participatief werken - Weerbaar zijn en tegenspraak aan bestuur kunnen bieden 	<p>Enschedese school</p> <p>Wordt mogelijk nog ingekocht/ontwikkeld door de Enschedese school</p>

	-Het verder ontwikkelen van je juridische taal en dit afstemmen op de ander	Casusbespreking en coaching
Organisatievaardigheden	- Projectmatig werken/Projectleiderschap - Bestuurlijk leiderschap	Enschedeese school
Omgevingsvaardigheden	- Mediationvaardigheden -Het verder ontwikkelen van je juridische taal en dit afstemmen op de ander	Enschedeese school
<u>Verdiepingslijn: Ontwikkeling tot niveau van specialist en/of ambassadeur</u>		
Kennis	- Specialistische kennis op (voorgaand) kenniscomponenten - Specifieke kennis jurisprudentie op (voorgaand) kenniscomponenten -Regionaal gebruik maken van de kennis die je hebt en deze kennis delen	Inkoop modules
Vaardigheden	- Eigenaarschap - Trainersvaardigheden - Presentatievaardigheden - Actievere rol in netwerken - Het verder ontwikkelen van je juridische taal en dit afstemmen op de ander	Eigen acties Hulp van ervaren collega's/ introductie Leergang strategisch adviseurs (LSA)

OMGEVINGSRECHTJURIST³		
Basislijn: Ontwikkeling tot niveau van <u>bekwaam</u>		
Vakkennis	<ul style="list-style-type: none"> - Basiskennis Omgevingsrecht incl. Bor, Mor en milieuwetgeving - Basiskennis Awb - Basiskennis Gemeenterecht - Basiskennis Wet Bibob - Basiskennis Bijzondere Wetten - Basiskennis Gemeenterecht - Gerelateerde vakkennis vanuit de Kwaliteitsverordening - Basale kennis jurisprudentie en actualiteiten 	<p>HBO of WO vooropleiding/ webinars</p> <p>DIC en jurisprudentieoverleg</p>
Organisatiekennis	- ICT / Word – Excel	Enschedeese school
	- 'Hoe werkt jouw gemeente?' (visie, missie, doelstellingen en strategie)	Enschedeese school
	- Kennis van bestuurlijke routing	https://intens.enschede.nl/#/serviceplein/serviceplein---tegels/bestuursvoorstel-schrijven en www.raad053.nl
	- Bevoegdhedenverdeling binnen de gemeente / mandaat / raadsdelegatiebesluit / organisatiebesluit	Enschedeese school / Hoe werkt de gemeente en IntEns
	- - Enschede Ontwikkelt (bestuurs- en managementconcept)	IntEns
	- Hoofdlijnen coalitieakkoord	https://www.enschede.nl/bestuur/organisatie/beleid/coalitieakkoord-enschede-2018-2022
	- Systemen tussen RO en vergunnen verschillen (meer randvoorwaarde vanuit de organisatie voor integraal werken Omgeving en recht).	Inwerkprogramma op de afdeling

	- BVTH-beleidsplan & Kwaliteitscriteria VTH	Website Enschede en Omgevingsdienst Twente
	- Wie-is-wie Intens / organogram	IntEns
	- verhouding vergunnen / handhaving	Afspraken binnen cluster
Omgevingskennis	- 'Juridische' ketenpartners - Kennis van het grondgebied van de gemeente - Kennis van procedures bij rechtbank en Raad van State - Politieke antenne - stakeholders herkennen, weten wie wanneer moet worden aangehaakt - kennis van omgeving Enschede, wat speelt er in de omgeving, wat ligt politiek gevoelig - wie zijn de partners, (omgevingsdienst, provincie etc)	Internetpublicaties
	- Provincie en VRT: komen regelmatig op bezoek (vergunning juristen aan laten sluiten) - Weten wie stakeholders zijn; vooroverlegpartners, kennis van notitie afspraken en werkgebied erkende wijkorganen	Inwerkprogramma op de afdeling
		Op pad gaan / wijkdelen bezoeken
Rolvaardigheden	- Basisvaardigheid Integraal adviseren - Algemene RO beginselen vertalen naar regels - Schrijven en interpreteren van toelichting - Basis schrijfvaardigheid (direct duidelijk) - Basisvaardigheid gesprekstechnieken - Basisvaardigheid overtuigingskracht	Enschedese school; we gaan kijken of we een combi kunnen maken RO vaardigheden in company inkopen

³ De rol van bestemmingsplan- en vergunningenjurist zijn samengevoegd tot omgevingsrechtjurist. Past goed bij de rolopvatting omgevingsrecht ihkv nieuwe Omgevingswet per 2022.

	<ul style="list-style-type: none"> - Basisvaardigheid analytisch vermogen - Basisvaardigheid effectief communiceren - Basisvaardigheid oplossingsgericht denken - Basisvaardigheid onderhandelen - Basisvaardigheid mediationvaardigheden - Basisvaardigheid integraal samenwerken - Oplossingsgerichtheid - Intervisie & Reflectie - Analysevaardigheden - empathisch vermogen - helikopterview - slecht nieuws gesprek - direct duidelijk - Hanteren dienstverleningsprincipes: creativiteit, probleemoplossend vermogen, klantgerichtheid (onderdeel van dienstverleningsprincipes) 	
Organisatievaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Juridische sensitiviteit - Politiek bestuurlijke sensitiviteit - Integriteit ('het moreel kompas van de gemeente vanuit de rechtsstaatgedachte') -Samenwerken -Weten hoe je wethouder kunt bereiken -Het gesprek aangaan/opzoeken met handhaving, kortere lijntjes -Integraal werken, ken je collega 's -Proactieve houding en gedrag -Assertieve houding en gedrag -Brede spectrum kunnen overzien -Integriteit; om kunnen gaan met dilemma's aan de hand van je eigen morele kompas en die van de organisatie. 	Enschedeese school
		Coaching door mentor
		Casusbespreking / dilemma's delen met collega's/leidinggevende
Omgevingsvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> -Omgang met burgers/bedrijven -Omgang met ketenpartners -Omgang met college en raad 	Coaching door mentor/learning on the job

	<ul style="list-style-type: none"> -Wet Bibob toepassen -Kennis AmvB's (Bbl, Bkl, Bal), Omgevingsbesluit, Bruidsschat (of verdieping) - kennis van de hoofdlijnen van de (provinciale/ gemeentelijke) beleidskaders; kennis hoofdlijnen Omgevingswet 	
Organisatiekennis	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis proces (implementatie) Omgevingswet binnen de eigen organisatie 	In company via projectgroep Omgevingswet
Omgevingskennis	<ul style="list-style-type: none"> - 'Juridische' ketenpartners en RO-netwerk - Kennis van stakeholders - Diepgaande kennis van procedures bij rechtbank en Raad van State 	
Rolvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Integraal adviseren - Integraal samenwerken - Schrijfvaardigheid - Overtuigingskracht - Analytisch vermogen - Effectief communiceren - Onderhandelen - Projectleiderschap - Opdrachtgever/opdrachtnemer - Conflicthantering - Helicopterview creëren -Procesbegeleiding Proces)coördinatie -Mediationopleiding (leren objectief en onafhankelijk gesprekken te begeleiden) -Casus in brede context kunnen plaatsen -Nadenken over rolopvatting / nadenken over loyaliteit opdrachtgever -Geweten en bondgenoot zijn (balans) gemeentebestuur 	<p>Learning on the job.</p> <p>Enschedese school</p> <p>Exerne mediatorsopleiding</p> <p>Hoofd stoten / learning on tje job</p>

Organisatievaardigheden	- Opdrachtgever/opdrachtnemer: weten wie wie is en ook als opdrachtnemer assertief zijn en soms tegenspraak bieden	
Omgevingsvaardigheden	- Mediationvaardigheden - Strategisch Omgevingskennis	Enschedeese / Twentse school Leergang strategisch adviseurs (LSA)
Verdiepingslijn: Ontwikkeling tot niveau van <u>specialist en/of ambassadeur</u>		
Kennis	- Specialistische kennis op (voorgaand) kenniscomponenten - Specifieke kennis jurisprudentie op (voorgaand) kenniscomponenten	Vanuit de markt
Vaardigheden	- Eigenaarschap	Coaching
	- Trainersvaardigheden - Presentatievaardigheden	Enschedeese school

PRIVAATRECHT JURIST		
Basislijn: Ontwikkeling tot niveau van <u>bekwaam</u>		
Vakkennis	<ul style="list-style-type: none"> - Basiskennis Privaatrecht (met name Aanbestedingsrecht, Arbeidsrecht, Burgerlijk Wetboek, onroerend goed recht en Contractrecht en ondernemingsrecht) - Basiskennis aansprakelijkheidsrecht incl. onrechtmatige daad - Kennis van burgerlijk procesrecht en verhaalsmogelijkheden - Basiskennis Awb - Basiskennis Gemeenterecht - Basiskennis van integriteit (ambtenaren / arbeidsrecht) - Basiskennis Europees recht (aanbesteding, mededinging, markt en overheid, staatssteun) - Basiskennis Strafrecht - Basiskennis Avg - Basiskennis Wet Openbaarheid Bestuur (WOB) - Basiskennis van relevante gemeentelijk regels en beleid, bv de APV 	HBO/WO vooropleiding
	<ul style="list-style-type: none"> - Basiskennis actuele specifieke onderwerpen - Basale kennis jurisprudentie en actualiteiten 	DIC en jurisprudentieoverleg
Organisatiekennis	- ICT Word- Excel	Enschedeese school
	- 'Hoe werkt jouw gemeente?' (visie, missie, doelstellingen en strategie) / Enschede ontwikkelt / gemeentewet toepassen	Enschedeese school
	- Bevoegdhedenverdeling binnen de gemeente / raadsdelegatiebesluit-mandaatbesluit-Organisatiebesluit	Enschedeese school / https://intens.enschede.nl/#/serviceplein/serviceplein---tegels/rollen-taken-verantwoordelijkheden-en-bevoegdheden-interne-organisatie
	- Kennis van bestuurlijke routing	Inwerkprogramma en via https://intens.enschede.nl/#/serviceplein/serviceplein---tegels/bestuursvoorstel-schrijven

	- Kennis van het collegeakkoord	https://www.enschede.nl/bestuur/organisatie/beleid/coalitieakkoord-enschede-2018-2022
	- Kennis van planning en control / gemeentefinanciën	Enschedese school
	- Financieringssystemen	Inwerkprogramma op de afdeling
Omgevingskennis	- 'Juridische' ketenpartners - Kennis van procedures bij Rechtbank enz. - Kennis van de politieke omgeving - Kennis van verbonden partijen - Kennis van stakeholders	Internetpublicaties
	- Kennis van Samenwerkingsafspraken met gemeente Losser	Dienstverleningsovereenkomst via regiehouder Miranda Grijsen
	- Basale kennis van de visie van de stad / inwoners	Inwerkprogramma op de afdeling
	- Basale kennis van gemeentelijk beleid	Op pad gaan / wijkdelen bezoeken
Rolvaardigheden	- Basisvaardigheid Integraal adviseren - Basisvaardigheid Overtuigingskracht - Basisvaardigheid Integraal samenwerken - Basisvaardigheid effectief communiceren - Basis schrijfvaardigheid (Heldere taal) - Basisvaardigheid Klantgerichtheid / Communicatie aanpassen aan doelgroep - Basisvaardigheid Onderhandelen - Basisvaardigheid mediation (LSD (luisteren, samenvatten, doorvragen)	Enschedese school:

	<ul style="list-style-type: none"> - Eenvoudige verordeningen en regelgeving opstellen - Eenvoudig beleid maken - Assertiviteit - Analysevaardigheden - Intervisie & Reflectie - Aansturen en beoordelen advies (externe) advocaat - Empathie tonen / inlevingsvermogen - Denken vanuit mogelijkheden en niet vanuit beperkingen - Toepassen van actualiteiten en jurisprudentie 	
Organisatievaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Politiek bestuurlijke sensitiviteit - Juridische sensitiviteit - Opdrachtgever/opdrachtnemer - Integriteit ('het moreel kompas van de gemeente vanuit de rechtsstaatgedachte') - Plannen - Deskundigheid binnen de organisatie opzoeken - Sensitiviteit ten aanzien van stukken en onderwerpen 	<p>Nog in te kopen door Enschedese school</p> <p>Ervaring</p>
Omgevingsvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Wensen/belangen van burgers en politiek - Omgevings sensitiviteit ten aanzien van stukken en onderwerpen 	

KERN: Ontwikkeling tot niveau van <u>deskundig</u>		
Vakkennis	<ul style="list-style-type: none"> - Diepgaande kennis Privaatrecht (Aanbestedingsrecht, Arbeidsrecht, aansprakelijkheidsrecht en Contractrecht) - Diepgaande kennis Awb - Diepgaande kennis Gemeenterecht - Meer dan basale kennis Europees recht - Meer dan basale kennis van jurisprudentie - Complexere regelgevingstechniek - Openbare bekendmakingen - Kennis van de diverse gemeentelijke verordeningen - Kennis collegeprogramma 	Modules inkopen
Organisatiekennis	<ul style="list-style-type: none"> - Juridisch kennismanagement 	
Omgevingskennis	<ul style="list-style-type: none"> - Omgang bezwarencommissie - Omgang met burgers/bedrijven - Omgang met ketenpartners - Omgang met college en raad - Onderhouden netwerk zowel binnen als buiten de organisatie - Kennis van stakeholders 	
Rolvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Overtuigingskracht - Integraal samenwerken - Effectief communiceren - Beleid, verordeningen en beschikkingen kunnen schrijven op hoger niveau - Zelfstandig de gemeente tegenover derden kunnen vertegenwoordigen - Presentatievaardigheden - Conflicthantering - Kostenefficiency - Interviewtechnieken en doorvragen - Analytisch vermogen en oordeelsvorming - Kans denken (vertaling wettelijke context naar praktijk) - Onderhandelingsvaardigheden - Helicopterview kunnen creëren 	
Organisatievaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Opdrachtgever/opdrachtnemer 	

Omgevingsvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Mediationvaardigheden - Strategisch Omgevingskennis 	
Verdieping: Ontwikkeling tot niveau van <u>specialist</u> en/of <u>ambassadeur</u>		
Kennis	<ul style="list-style-type: none"> - Specialistische kennis op (voorgaand) kenniscomponenten - Specifieke kennis jurisprudentie op (voorgaand) kenniscomponenten - Een cursus/opleiding volgen tot mediator 	
Vaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Eigenaarschap - Trainersvaardigheden - Presentatievaardigheden - Gebruik maken van de ruimte die je hebt - Toetsen van beleid 	Leergang strategisch adviseurs (LSA)